

صاحب امتیازی :
شهیندر زاده فلهلی
احمد علمی

اداره و تحریر محلی :
جنال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتمیلدر .
نسخه سی هر پرده یکریمی پاره در .

۷ ذی القعدة ۳۲۸



شرائط اشتراك :
سنه لکی ۲۰، آلتی آلتی
۲۰ غروردر

ممالك اجنبیه ایچون :
سنه لکی ۱۰، آلتی آلتی ۶ فرانقدر. اعلانات ایچون
اداره مأموری محمد زهی بکه مراجعت ایدیله

۱۰ تشرین ثانی افرنجی ۱۹۱۰

۲۸ تشرین اول ۱۳۲۶



وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدانا لهذا وَكُنَّا لَهُ مُشْكِرِينَ



فهرست مندرجات

سیاسی اعماق خیال . — یوماقلو و یسار ایسمه اناری . —
علمایه برخطاب . — وهابیلر و فکر جلیل اتحاد . —
سفیرلر ، قونسلرلر . — الخطابه بلسان الجماعه . —
عالم اسلام : کاشفریلر و استراملری ، وادای حکومت
اسلامیه سی . — رجاللر : دارالشفقه . — ادبیات متصوفانه :
غوث اعظم جیللر : قصیده عینیسی . — جنت تعصب . —
برسیای منسی : ابوالرحمان البیرونی . — تمیز وجدانلرک سانشاق . —
آجیق مخبره . — مقاله : آکلاشیلامایان حقیقتلر . —
دوئما اعانه سی و عالم اسلام . — هفته لقی وقوعات . —
ابلیس بهمن .

صدر اعظم یانا مفر تدریسه

یرونده نشر ایدیلم « الحقیقه » جریده سنک ۲۹
نومرو لی نسیخه سنک ایکنجی صحیفه سنده کی « مستقبل
فلسطین » عنوانی مقاله نك واصل اطلاع فضیلتا بیلری
اولاسنی تمی ایدرهز .

سیاسیه

سیاسی « اعماق خیال »

خیالی بر هیئت وکلا

« حکمت » قارئلرندن بری طرفندن کونده ریلن
مکتوبی انظار قارئنه وضع ایدیوروز ، مطالعه منری
صوکنده بیلدیره جکیز . ایشته مکتوب :
« اعماق خیالکزی اوقویه اولاجق که ایشته بنده
سیاسی بر اعماق خیال مجموعه سی یازمق استعدادی قازاندم .
یم سزه یازدیم شومکتوب ، بر روایان عبارتدر ، لکن
بورویاده وطن و ملت ایچون فائده ملحوظ اولدینی کی افکار
غومیة منتوره منزهده او یانیق ایکن کورمکنده اولدینی روایار
حقنده دخی برفکر و بره بیه چکندن نشرینه همت ایدره جککزی
اومووروم .
برقاچ و قنددر ، اکثر زمامداران امور منزهده کی حسن نیت
و مجرب حیت ایله اجرا آنده کوریلن نواص ، هرکس کی
بخنده دوشوندیریور و شو تناقصک سببی آرامغه سوق

ناظرلر :

صدر اعظم :

شیخ الاسلام :

حریبه ناظرلی :

بحریه ناظرلی :

داخلیه ناظرلی :

خارجیه ناظرلی :

مالیه ناظرلی :

معارف ناظرلی :

عدلیه ناظرلی :

اوقاف ناظرلی :

نافعه ناظرلی :

اورمان و زراعت ناظرلی :

مستشارلر :

وصوه والیسی مظهرک

اوده مشلی

فؤاد پاشا

حلب والی سابق رشیدک

صوفیه سفیری عاممک

رشادک

احمد آغایفک

معلم عزیزک

طرق و معارف مدبری

برهان الدینک

ولی عهد تشریفاتیجیسی

نسیبک

ابراهیم حق پاشا
محمود شوکت پاشا
رشید عاکف پاشا

موسی کاظم افندی
محمود شوکت پاشا

ناظم پاشا
محمود مختارک
طلعتک

ابراهیم حق پاشا
جاویدک

ازمیر معارف مدبری توفیقک

سیدک

شریف حیدرک

خلوصیک

عثمان نظامی پاشا

خلیلک

عبدالعزیز مجدی افندی

مالکدر .

جاوید بك ، بوسوك استقراض مسئله كنديسنك يالكز بر متخصص دكل ، فعال و شيانكار بر مدير اولديني كوستردى . فقط وركولرمزك حالا صورت جيايى ناقص اولديني كي بودجهنك تنظيمي ده دها بويوك برجسارت ابرازينه محتاجدر . يالكز جاوید بك همتانندن تلغراف و پوسته نظارتى هيچ بر نصيب آلامدى ، رسومات ايسه آز .

ماليه نظارتى ، لك فعال بر آدمى اشغاله كافى اولدينيندن پوسته و تلغراف و رسومات مديريت عمومى ملرتى ، يكدين ايديلهك بر نظارتى الحاق لزومى حس ايديليور . مقاله بوندن زياده تفصيلاته متحمل اولدينيندن سوزمى احتضاره مجبورز .

بحريه نظارتى خليل پاشا تعيين اولونديني وقت ، هر كس كي بزده سهونمشك . خليل پاشانك اقتدار علميى كيمسه انكار ايدمهز . لكن موافق اولامادى . اكر عراقك اهميت عظماسنى تقدير ايتمهيدك ، بو مقامه ناظم پاشانك كيمهسى تمي ايدر و بحريه امورمرك قوتلى برآله كيديكى كوريدرك . محمود مختار بكدن ده بويوك خدمتلىر بگلهنير . احتمال كه الك موافق بحريه نظارى اودر .

اكر معارفرك جذاً اصلاحي لازمه ، اورايه توفيق بكك اتخابى واحد آغايف بكك مستشار افيله بو امل فى الواقع حاصل اولور . توفيق بك ، يكرى سندر ، زمرة حيتمندانه منسوب ، يكرى سندر مكتب و معارف مديرلكلرند مستخدمدر [زندان زمانى مستا] مكتب ملكهين ، سلطانيندن نشئت ايدن بالجملة ذواتك هم درجه اقتدارى و هم ده مرتبه اخلاقى بيلير ، كسهنك بازيمهسى اولاماز . احمد آغايف ، اكر اجنبى اولسهيدى ، كنديسنه سوي برقاج بيك ليرا ويرير و بر نظارتى مستشار آليردق . بو وطنپرور مجاهد ، بزم آلپزده بر نعمت و چونكه علم تربيه اطفالده بويوك بر فاضل متخصصدر .

مجدى افندى ، خليل وسيد بگلر كي اقتدارله غيرت و حيتى نفسلرند مزج ايتش ذوات حقتده اوزون سوزه حاجت كورمهيز . نظارتلر ده درجه موفقيت كوستره جگلرني ايسه شيميدن تعيين ايتمهك قالقششق ، كهانت كوسترمك اولور .

رشيد عاكف پاشا ، حرمت عاميه مظهردر . لكن مقام صدارته كهلى ايچون اكثر نجه تطبيق ارزو ايديلن پروغرامى ، باعياً و يا خودده هر نقطهسى حقتده آكلاشلوب توضيحاً قبول ايتمهسى لازمدر ، صابيرز .

حق پاشا حضرتلرى : جناب حق بنى پارلاق پروغراملر درميايتدن محافظه بويورسون . ديمشدى بوتمى بك محققسه پروغرام سونوكلكك پروغرا . مسزلق درجهسى بولاماسى ده لازمدر .

مملكته عمرانى و ملك سعادتي حقتده تيماني اولمايان كيمسه تصور ايديلهز . فقط تيمات ايله

محمود شوكت پاشا حضرتلرى بوملك سوق مقدراتنده بك بويوك وظيفلر ايتش و قازانديني اعتماد و يتنك صافتي سابهسند بوظائفي موفقيته اجرا ايله مشدر . لك بنى طرف واك شدتلى متقدر ، اردومرك آز برمدته ابراز ايتديكي هيت و اختشام ، سطوت و انتظامى اعتراف ايديور ، بونده مشاراليلهك ده بك بويوك حصه افتخارى واردر . باشلانيلان ايتي اكال ايچون مشاراليلهك حرييه نظارتى اوزون مدت دست اقتدار و حيتده بولونديرماسنى بوتون روحزله تمي ايدهرز . بوتمى دركه مشاراليلهك صدارته تعبير آخرله سياسيات امواجى ايچنه آيتلماسه راضى اولمقدن بزي منع ايديور .

محمود شوكت پاشا اردومرك روحيدر ، بوني انكار ايتك ، وطن و ملتى سومهك ديمكدر . محمود شوكت پاشا ، يوره كي عشق و وطنله دولو ، اردومرك تعاليسى ايچون وجداننده كي نور صمدانى ايله عهد ايتش نجيب بر عسكر ، بويوك بروطنپروردر . ناصلكه اركان حرييه عموميه رئيسى عين حس و حيتده ، فضل و غيرتده بنى نظير ، اردومرك كافل اقسام فنيهسى اولاجق مزيتده بر جوهردر .

بوايكي عزيز عسكرى بولونديقلرى مهم خدماتدن قالدبرمق ، بوتون ملك ، بوتون اردونك متفقاً بسله . ديكي احتساساتى آكلامامق ديمك اولور .

داخليه نظارى طلعت بكى بو وطنه قصداً بر فالق ايدر و يا خود بوملك ايچون جاني فدادن صاقيير ظن ايتك جذاً حيتسزلكدر . زاده انقلاب اولان طلعت بك ، هر وقت هيت حيتمندانهك برر كنى قالاچقدر . لكن اعتراف ايدهرز كه اقتطاف ايديلن ثمره مشار اليلهك نيت و غيرتيله متناسب اولمادى . سبب ؟

زيرا « آلت ايشلر ، آل اوكونير » فحوا سنجه طلعت بك ، آدم اتخابنده ، ميت ايدينهده موفقيت كوستره رهمدى . بوكونكي هيتك عموميتى نظر اعتباره آلينيرسه ، بو قدر جق موفقيتى بيله يالكز طلعت بكك غيرته بورجلو اولديني مزي اعترافه مجبور اولورز . الدينى امرك روحنى آكلامايان والير ، ناحيه مديرلكى بيله ايدمهيك متصرفلر ، اوقويوب يازمق بيلمىز و يا خود كتاب يارهسى طويلامقاه مشغول مأمورلرله بر ناظر نه يابه بيلير ؟

داخليه نظارى بر آرائق متورين حيتندان آرسندن قائم مقاملر ، متصرفلر اتخابنه باشلامشدى . بوكا قارشى اوقدر باطيردى ايديلدى كه نهايت اتخاباتك ينه بر هيت مستخدمه و محدود آرسندن وينه قدم وساره كي ايكنجى درجه ده قالان شيلر نظره آلينهرق اجرا سنجو بويوريت حس ايديلدى .

والحاصل مأمورين داخليه ، صيقى بر تنسيقه مفترقد ، بز بو امر مهمى طلعت بكك هر كس دن ايتي ايتا ايدم جكنى اميد ايتكدن واز كچه ميورز . وشونى ده بيلورز كه بوملك مجبلى يابه مايه جفتى آكلاديني كون ، طلعت بك نظارتدن چكيلهك قدر بويوك بر حيت

نقطه لرى بزمده فكر مزه توافق ايديسور . وطن و ملك سعادته عائد اولان بويله بر مسئله ده بك جوق احتياط لازمدر . ۳۱ مارت وقعه سندن برى اجرا ايديلن تجربه ، بعض ناظرلر لك موقعلرندن چكيلهسى لزومى صورت قطعيده كوستردى .

بز ، سياست خارجيه مرك صوك درجه سونوك كيتديكى و احتياجا تزله مناسب بر خط حرکت تعقيب ايديله مديكى دائماً يازدق . هر يردن زياده بزده نظر دقه آلينه جق نقطه لار واردر . بز هيچ بروقت اونو . داماي كه سلطنت عثمانيه عين زمانده خلافت اسلاميه يي حائزدر . مملكتمزده معنای تاميله عدالتك ، مشرو . طيتك كافل وهله اسلاميك آمر اولديني سعاد و مساواتك وجودنى بوتون روحزله تمي ايدهرز ، لكن مشروطى بر مملكته اكثر ثريت عظمای اهالى نك آمال و افكارينه اهميت و رهمهك مشروطيتسزلك اولاجقندن بزده ناظر اولاجق ذواتك ، افكار اكثر ثريت تيريد ايدمهك خصوصاتدن متبرى اولماسى لازمدر . حقيقه دوشونولسه ، بر كيمه نك حيا خصوصيه سيله حيات رسميه سنى مزج ايتمهك اقتضا ايدمهك چكيله حك ايديليرسه ده هيچ بر ملك اكثر ثريت بو صورتله دوشونمز . بر ناظر ، يالكز مجلس مبعوثانده كي فرق لرك ذكل ، اكثر ثريت ملكته مظهر اعتدادى اولمايدر كه موفقيت كوستره بيلسين . . .

قالكوتاده منتشر و بوتون عالم اسلامده يوز بيك قارنى اولان « جبل متين » ريفقزلا كچلرده قسماً تحليل ايتديكمز بر مقاله سنده ، سياست خارجيه من بك آجقلى صورتده تفقيد اولونيوردي . بومقاله ده كي اشاراتى ، علاقدار ذواتك اونو تيمايه جفتى ايديلهز . صدر حاضر ابراهيم حق پاشا حضرتلرينك مفتون كالات غلبيه سى يز . لكن بر طرفدن يالكز انقاض استبداده تطبيق ايديلن عدل و احسان و دها طوغريسي تلطف ياران سياستى و ديكر طرفدن بعض مهم مأموريتلر ك توديننده و طاقندن زياده حيات شخصيه تبعيت ايدلش اولماسنى خوش كورمه يز . مع فايه حق پاشا كي بر فاضلك علم و تجربه سندن استفاده ايتمهك طوغرى اولمايه جفتدن خارجيه نظارتى كنديلارى ايچون بيلمش خفتان كورمكده يز .

رومانيا اشتلافى ، ماريانباد سياحتى بويابده كي فكر مزى تماميله مؤيددر . حتى شوا احسان سياستى و حسيانه تبعيتى منافع عظيمه وطنيه اوغورنده فدا ايتمهسى شرطيله ابراهيم حق پاشانك اوزون مدت صدارتى فوائد مليه جوق موافق بولورز .

« كشي نقصاتى بيلمك كي عرفان اولاماز » ديرلر . جمله مزه درس معرفت و اتباه و يرمش اولان صدر فاضلك ، عامه ملتجه مرغوب اولمايان « احسان و قهرعانى » سياستى ينى حسياتى وطن و ملت اوغو . رنده فدا ايتمهسى مقام صدارته اوزون مدت قالماسنى تمي ايدهرز .

مصاحبه

حقیقی مرتجع واری؟

[داخله ناظری بك افندی ایله مصاحبه]
ذات عالیکز کجی بو محترم ملتله صمیمی تماسلرده بولونمش بر ملت یاورینه ، مهتدی دکل ، حقیقی بر مجاهد وطنپوره احوال که شو خطابمز زاندر . سز پک اعلا بیلیرسکز «معنای تامله مرتجع مسلمان» پک آذر . اقبال ومنفعت ایچون هانکی قابله کیره جکینی شایریش پک محدود بر شرمه ایسه نه مرتجع ونه حریتپور ، نه مسلمان ونه مجوسی ، والحاصل هیچ بر عقیده ومساکله مقید دکلدرد .

ینه پک آبی بیلیرسکز که بوملتک دور زانلاک رزالت وعذابلرینه تحلی ، عندالتحلیل ، کنیدی ایچون برقیصه دکل ، بر فضیلتدر . مع مانیه وطن وملتک کچیردیکی تهلکله آرتق یوکون واقف اولان اکثریت عظمای ملت ، یگانه چاره سلامتیز مشروطیت ومشورتده اولدیغی ده آکلامشدر ، شوقدر که بونعمته دین وملیتدن استعفا ایتمهک شرطیه نائل اولنی ارزو ایدیور که بونده تماماً حقلیدر . عجا یوشرطه مغایر اولارق بر مشروطیت تصورایدن کیمدر؟ دییه جکسکز هر حاله ذات عالیکز دکل ، وکلامزدکل ، اتحاد وترقی جمعی ارکان محترمی وافراده صادقسی دکل ، وهله نکهان وکافل مشروطیت ، محصل حریت ومشورت اردومن هیچ دکل . لکن عوام ناس ایچنده «حریتی ویرکو ویرمهک» مناسنه آلان کیمسهر کوریلدیکی کجی باخصوص اوائل انقلابده «حریتی ، هر ادبیزلکی تجویز وهر دأتی سربسته امکان ارتکاب» مناسنه آلان وصوکراده اوطانمدهن انقلابچیلره نسبت ادتا ایدن کیمسهر کوریلدی .

بو فته قلیله ، زواللی وطنمزه چوق بویوک فتنالقلار ایتدیله ، وحالده اوتده بری ده مضرترلی کورولور دکل . بونلردن بروقه نیک حالا سریندیله کوریلدیکی ایچون انتظار حیثیکزه وضعی پک موافق بولوروز . لکن براوافق مقدمه ده بسلط ایده جکز . دیدیکم شرمه قلیله که کاه صورت حقندن کورینوب وکاه ، صانکه شیطانک رجحانه تقریبی ممکن ایش کجی ، جیش حیثه انتساب دعوی ایدوب ، شو آدم قحطلقنده بر خدتمه بیله نائل اولدینی کجی بعضاده سوسیالیست ، آنارشیت رادیکال ودها کیم بیلیر نه لر اولوروز ! کچن گون ارقداشلرمدن بریسی ، مفرط حریت دعواسیله بر طاقم غریب اسلی اوراق نشر ایدنلر ایچنده بولیس نفر . لکندن مطرود خفیلر ، پک نفلی ژورنالچیلر ، بوتون حیثیت وناموسی بر آلتون قیمتده آدلر بولوندیغی کال تحیرله سولیلوردی .

بویادکار ، اسکی دورده ارباب حیثی «جون ، «خونه» و «مفسد» کجی اسملره یاد ایدر وبویله براسم ، بر آدمی محوه کفایت ایلردی . شیمدی ده

اسلامیه دأتر برشی بیلیمورلر . ایهاالعلماء ! سز عجبانه وقت انتباه ایده جکسکز؟ ایهاالعلماء ! سز عجبانه وقت بوملتک فداکارمشدلری اولاجسکز؟ نهوقت؟ یاربی ، نهوقت؟ عرضه حاجت یوقدر که تدارک معیشت ایچون جره کیمک باشقه ، عشق دین ایله امتی ارشاد ایچون اوغراشمه ینه باشقه در . برنجینده یاره ، تارخانه وبولفور طوبیلامه واردر . ایکنجینده ایسه آج قاله ، سورومه ، محبوسیت وحی اولوم وار برنجیسی برنوع تجارت وایکنجیسی ایسه «دین وعلمک شکرانیه سی» اولارق درگاه الهییه تقدیم اولومان ذکاتدر .

ایهاالعلماء ! بونورجی نهوقت اودده جکسکز؟ بونی ده می باشقه لری یابین : ملتک عمومیتله اویاندینی ، عالم اسلامک هر گوشه سنده غلغله سیقظ کواکره جیقیدینی شو هنکامده ، هند علماسنک هیچ طور محبوب جالشیدینی ، مصر لیلرک مجتهدلر یتشیدردیکی شو زمانده ، سز ، ای عثمانلی علماسی ، ای نجوم سهای خلافت ، یالکز سز خوانیده وسونوکسکز . اکر سز ارشاد اسلامه عزم ایتمسکز ، الله عشقنه ، پیغمبر عشقنه ، دین عشقنه عالم اسلامک ، هجرا کوشلرینه نور عرفان وشریعتی ایصاله قالمشقه . کز ، عجا سزه تقدامعاونت ایده جک ، سزی تقدیس ایله جک مسلمان آرمی در ، صانیورسکز؟

بولغارستانده بولونان یوماقلر ، پک متین مسلمانلردر . لکن بوزوالیلر آلتی عصردن بری مسلمان اولشلرکن اودرجه منسی وغریب بر اقلمشلر . درکه امور دینه حقنده چوق برشی بلله مدهکدرندن ماعدا السنه اسلامیه دن دخی بی خبر وبولغارجیه متکلمدرلر . شیمدی ایسه بولغارلرک آئینده قالدیلر . بولغارلر ، اولنره مکتبلر آچور . نتیجه بی آکلارسکز ، دکی؟ دینلری حقنده همان هیچ بر معلوماتی اولسایان بو زوالیلر ، ایکی نسل صوکره اسلامی بردها بولماق اوزره غیب ایده جکلردر .

ایهاالعلماء !

یارین روز محشرده ، لسان عدل الهی سزلردن برینه : ای مسلمان عالی ! سکا احسان ایتدیکم علم شریفک شکرانی نه یوله ایفا ایتدک؟ «دیرسه ، نه جواب ویره جکسکز؟ نی ذیشانز ، افندمز ، سزلردن برینه : اتم ایچون ناصل چالیشدک؟» دیرسه نه یوله مقابله ایده جکسکز؟ ایهاالعلماء ! ارتق دیرلیکیز وبو امتی دیرلیکیز . حراولکیز ، حریتپور اولکیز ، منادی مشروطیت ومشورت ، ناشر هدایت ومعرفت اولکیز . سز که شهراه استقامتدن چقانلری ، حق سوزنی طومایانلری نیران وخسران ایله انذار ایتکه مأمورسکز ، بیلمز . میسکز که امت محمد خدمته مقتدر اولوب ده ایتمه یلاره زلال فیض احمدیدن حرمان جزاسی واردر ! والسلام علی من اتبع الهدی .

شیخ مهرین عروسی

بروغرام آره سنده کی فرق عظیمی آکلامانز ایجاب ایدر . شیمدی به قدر هیچ بر صدر اعظم «بروغرام» نامی ویرله جک برشی ابراز ایتمه مشدر . اوزونی ، قیصه سی ، پارلاخی سونوکی هب برسلسله تمناندن ، عمومی نظزلردن عبارت قالدی . بوندن صوکراسی ایچون وضوح تامله مالک بربروغرامه اشد احتیاج واردر .

الده فردوس دنیا اطلاقه سزا وهنوز ثروت طبعیه سی بکر حالده بروطن ، فداکار وغیر بملت وار . بویله بر سرمایه ایله پک چوق شی یابیلر وهمده آزر بر زمانده یابیلر . بوسرمایه دن حقیله استفاده ایدیلدیکی دوشونیایره ، اسبابی تدقیق ومانعه لری رفع خصوصلرینک ملت ایشلری آئینه آلانله فرض مطلق اولدینی تسلیمده کسه تردد ایتمز . «وطن وملت» ایشه ایکی کله مجله که اولنرک مؤداسی رهبر وجدانز اولدقچه ، شهراه ترقی وتعالیده طی مکان مظهریتیه یورویه جکمه هیچ شبهه یوقدر .

هنوز بوتون رجال حال واستقبالک تمامیه تعیین ایتدیکی شوزمانده هیئت اجراشده تبدلات وقوعی حس وطنپوریدن باشقه هیچ برشیه محمول اولماق لازم کلیر . امید ایدلیدیکی درجه ده خدمات وطنیه ابراز ایده مین ذواتک برینه خدمت ایتملری مأمول اولانلرک دعوی اکثریت فرقه سی ایچون ، یارواغیاری احترامه مجبور ایده جک بر حرکت وچونکه ملته قارشى ایفاسی وعد وعهد ایدلش بروطفه در .

شهیندر زاده قلیله

احمد ملی

③-②-①-④-⑤-⑥-⑦-⑧-⑨-⑩-⑪-⑫-⑬-⑭-⑮-⑯-⑰-⑱-⑲-⑳-㉑-㉒-㉓-㉔-㉕-㉖-㉗-㉘-㉙-㉚-㉛-㉜-㉝-㉞-㉟-㊱-㊲-㊳-㊴-㊵-㊶-㊷-㊸-㊹-㊺-㊻-㊼-㊽-㊾-㊿

خطبه لر

بوماقلر وبارابا مسلمانلری
علمایه بر خطاب

زواللی قارداشلرمن ! شو سطرلری یازارکن ظلم واهانته قارشى لنتلر اوقویوروز . بسارایاده بولونان یهودیلره اوچ بش سنده بر اجرا ایدیلن حقارتلر ، غارتلر ، قتل عاملری بیلیمین یوقدر . لکن بونلردن ده دها مغدوروشایان ترجم زوالیلر ، بسارابا مسلمانلریدر . موسویله ایدیلن ظلمک عالم انسانیتجه دویولماسی ، بو غیور ملتک هر یرده حامیلری اولماسندن ایلری کلیور . لکن زواللی مسلمانلری شیمدی به قدر کیمسه دوشونمه مش ، کیمسه حایه ایتمه مش اولدیتندن چکدکلری جهنمی عذابلر بیله کیزلی قالمشدر .

بسارابا مسلمانلری جبراً خرسنایان یابیلمشلر . سده اولنرک شیمدیکی اخفادینک بیله ایمانخانه سنده کی نور موروث وختد برینه ظلمات شرکی صووق ممکن اولامشدر . آلآن خله سی «قلأ» مسلماندر . لکن یجاره لک بیلدیکلری یوقدر در ، کندیلرینک مسلمان اولادی اولدقلری بیلیمور و مسلمانزدیورلر . فقط